

Kopia till
Kommunstyrelsen
Västerås stads revisorer

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Granskning av intern kontroll av ersättning för personlig assistans enligt LSS

Förslag till beslut

Nämnden för personer med funktionsnedsättning beslutar

- att godkänna förvaltningens yttrande och ställa sig bakom det som sitt eget.
- att uppdra åt förvaltningen att återkomma med en redovisning av genomförda förändringar under 2016.

Ärendebeskrivning

Västerås stads revisorer har översänt revisionsrapporten ”Granskning av intern kontroll av ersättning för personlig assistans enligt LSS” till nämnden för personer med funktionsnedsättning för yttrande. Rapporten är skriven av EY på uppdrag av Västerås stads revisorer. Yttrandet skulle ha lämnats till kommunrevisionen och kommunstyrelsen senast den 30 november 2015. Förvaltningen har hos kommunrevisionen begärt och fått uppskov till januari 2016.

Förvaltningen finner EY:s iakttagelser och rekommendationer relevanta och riktiga.

Ett arbete pågår med att beskriva och dokumentera ersättningsprocessen. Därefter kommer en riskanalys göras av processen.

I processen kommer följande kontroller läggas in:

- Att anordnaren har tillstånd från IVO eller att anmälan om assistenten har gjorts till IVO.
- Att fakturerad tid intygas av både anordnaren och den assistansberättigade.
- Att det finns en skriftlig begäran från den enskilde om att utbetalning ska göras till annan, när utbetalning görs till annan än enskild.
- Att Skriftligt avtal om personlig assistans mellan den enskilde och assistansanordnaren finns.
- Att fakturan är rätt uträknad och att utförd tid överensstämmer mot beslutad tid.

2016-01-04

Dnr: 2015/175-NF-012

När det gäller frågan om ersättningsbeloppets storlek så förspår förvaltningen att man inväntar resultatet av det arbete som pågår inom regeringen avseende översyn av ersättningssystem för personlig assistans.

Sociala nämndernas förvaltning har i skrivelse den 23 december 2015 lagt fram förslag till beslut.

Bilagor

Granskning av intern kontroll - ersättning för personlig assistans

Granskning av intern kontroll - ersättning för personlig assistans

VÄSTERÅS STAD

Diarienumr.: 2015/175-NF-049-012

2015-12-23

Nämnden för personer med funktionshinder

Sociala nämndernas förvaltning
Jan Bäversten
Telefon: 021 - 39 21 20
E-post: jan.baversten@vasteras.se

Bakgrund

Västerås stads revisorer har översänt revisionsrapporten "Granskning av intern kontroll av ersättning för personlig assistans enligt LSS" till nämnden för personer med funktionsnedsättning för yttrande. Rapporten är skriven av EY på uppdrag av Västerås stads revisorer. Yttrandet skulle ha lämnats till kommunrevisionen och kommunstyrelsen senast den 30 november 2015. Förvaltningen har hos kommunrevisionen begärt och fått uppskov till januari 2016.

EY:s revisionsrapport

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås stad genomfört en granskning med syftet att bedöma om nämnden för personer med funktionsnedsättning har säkerställt en tillräcklig intern kontroll av verksamheten med personlig assistans.

EY skriver i rapporten att enligt LSS ska den enskilde i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över de insatser som ges. Den som beviljas personlig assistans ska ha möjlighet att själv anlita en assistent eller att välja ett godkänt företag som utför tjänsten eller få tjänsten utförd av nämndens ickevalsalternativ som upphandlats enligt LOV. Västerås stad erbjuder inte personlig assistans i egen regi.

Vidare skriver EY att under 2014 hade 219 personer i Västerås stad assistans enligt SFB1 och 32 personer assistans enligt LSS2. Antalet personer med personlig assistans enligt LSS ökade med 23 procent (6 personer) i förhållande till 2013. Verksamheten hade en budgetavvikelse 2014 på -5,4 mnkr (-60 procent). Försäkringskassan ansvarar för den statliga assistansersättning men betalar även ut den del av assistansersättningen som kommunen ansvarar för, d.v.s. 20 timmar per vecka. I försäkringskassans ansvar ingår uppföljning av insatsen och kontroll av utbetalningen.

I EY:s granskningsrapport står att nämnden för personer med funktionsnedsättning ersätter de upphandlade ickevalsalternativen samt ger ekonomiskt stöd till assistansberättigade enligt den statliga schablonen, det vill säga 284 kr/timme år 2015. Ett flertal kommuner har dock valt att tillämpa en

lägre schablon än den statliga. Utav de åtta kommunerna som ingick i jämförelsen var det fem som hade en lägre schablon.

Av rapporten framgår att upphandlad assistans (LOV-upphandlingen av det kommunala basansvaret) ersätts enligt avtal och assistans som den enskilde antingen köper eller tillgodoser genom att själv vara arbetsgivare ersätts i form av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 LSS. I det senare fallet har nämnden ingen avtalsrelation till assistansanordnaren. Förutsättningarna för den interna kontrollen påverkas av i vilken form assistansinsatsen utförs. Stadens möjligheter att styra rapportering och kontroll bedöms som störst när verksamheten har upphandlats.

En svaghet i hanteringen av ersättningen för assistans är, enligt EY, att ersättningsprocessen inte har definierats tillsammans med rutiner som tar hänsyn både till upphandlad assistans och ekonomiskt stöd till anordnad av assistans. Dessutom är det, enligt EY, en brist att en riskanalys inte har gjorts av ersättningsprocessen. I rutinen för fakturahantering görs kontroller som avser om fakturan är rätt uträknad samt att fakturerad tid inte överstiger beslutad tid. EY:s bedömning är att nuvarande rutin och faktiska kontroller inte säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ger EY följande rekommendationer:

- Gör en egen beräkning av vad som utgör ett skäligt ersättningsbelopp för beviljade assistanstimmar.
- Gör en riskanalys av ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS.
- Definiera och fastställ ersättningsprocessen för personlig assistans. Följande kontroller bör beskrivas och ingå i processen:
 - Att anordnaren har tillstånd från IVO eller att anmälan om assistenten har gjorts till IVO.
 - Att fakturerad tid intygas av både anordnaren och den assistansberättigade.
 - När utbetalning görs till annan än enskild ska det finnas en skriftlig begäran från den enskilde om att utbetalning ska göras till annan. Det bör också finnas ett skriftligt avtal om personlig assistans mellan den enskilde och assistans-anordnaren.
 - Tydligt beskrivna i rutinen inbyggda kontrollmoment. Det gäller dels den matematiska kontrollen av att fakturan är rätt uträknad, dels avstämningen av utförd tid mot beslutad tid.

Förvaltningens yttrande

Förvaltningen finner EY:s iakttagelser och rekommendationer relevanta och riktiga.

Ett arbete pågår med att beskriva och dokumentera ersättningsprocessen. Därefter kommer en riskanalys göras av processen.

I processen kommer följande kontroller läggas in:

- Att anordnaren har tillstånd från IVO eller att anmälan om assistenten har gjorts till IVO.
- Att fakturerad tid intygas av både anordnaren och den assistansberättigade.
- Att det finns en skriftlig begäran från den enskilde om att utbetalning ska göras till annan, när utbetalning görs till annan än enskild.
- Att Skriftligt avtal om personlig assistans mellan den enskilde och assistansanordnaren finns.
- Att fakturan är rätt uträknad och att utförd tid överensstämmer mot beslutad tid.

När det gäller frågan om ersättningsbeloppets storlek så förstår förvaltningen att man inväntar resultatet av det arbete som pågår inom regeringen avseende översyn av ersättningssystem för personlig assistans.

Bilaga

Revisionsrapport EY. Granskning av intern kontroll av ersättning för personlig assistans enligt LSS. 25 augusti 2015.

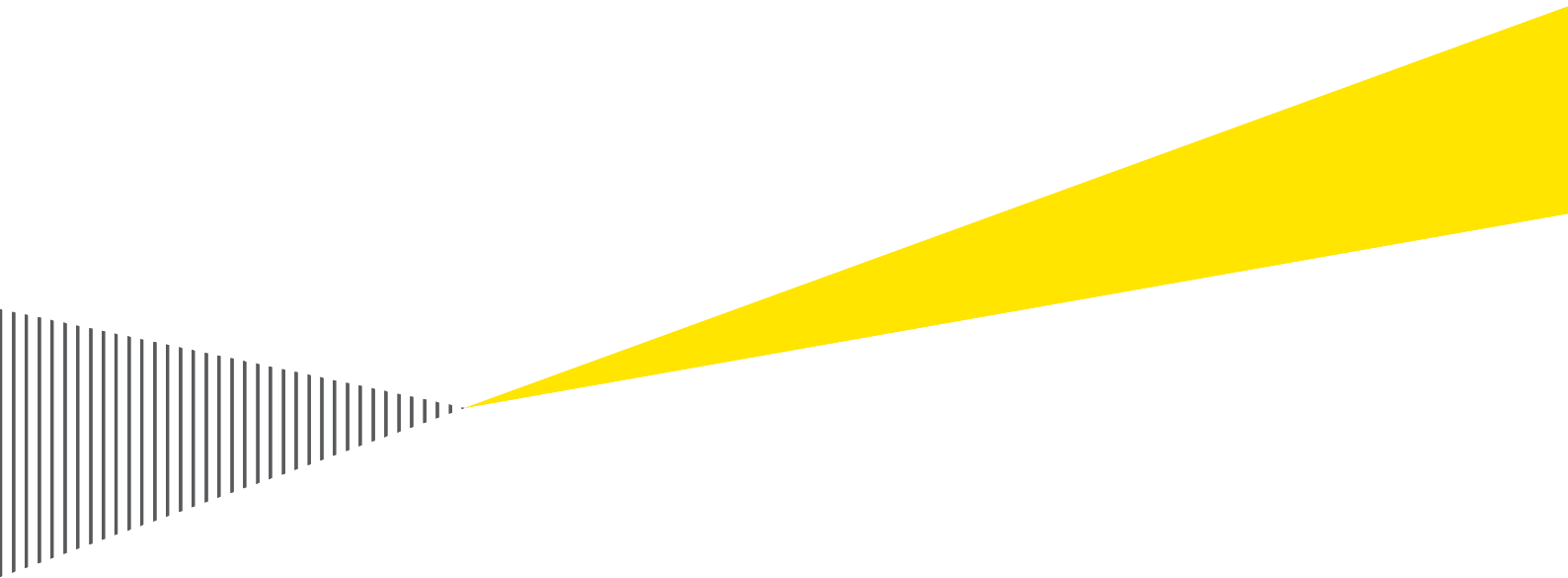
Förslag till beslut

Nämnden för funktionshindrade beslutar

- att godkänna förvaltningens yttrande och ställa sig bakom det som sitt eget.
- att uppdraga åt förvaltningen att återkomma med en redovisning av genomförda förändringar under 2016.

Granskning av intern kontroll av ersättning för personlig assistans enligt LSS

På uppdrag av revisorerna i Västerås stad

Building a better
working world

Innehåll

1	Sammanfattning.....	2
2	Inledning.....	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor.....	4
2.3	Ansvarig nämnd.....	4
2.4	Avgränsning.....	4
2.5	Revisionskriterier.....	4
2.6	Kvalitetssäkring.....	5
2.7	Metod.....	5
3	Lagstiftningen.....	5
3.1	Insatser enligt LSS.....	5
3.2	Personlig assistans enligt LSS.....	6
3.3	Personlig assistans i Västerås stad.....	7
3.4	Bedömning.....	8
4	Personlig assistans enligt LSS.....	9
4.1	Omfattning.....	9
4.2	Kostnader.....	10
4.3	Ersättning för assistans enligt LSS.....	10
4.4	Bedömning.....	12
5	Ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS.....	13
5.1	Ansvar och roller.....	13
5.2	Rutin för utbetalning av ersättning.....	13
5.3	Riskanalys.....	14
5.4	Bedömning.....	14
6	Svar på revisionsfrågorna.....	15
	Källförteckning.....	16

1 Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Västerås stad genomfört en granskning med syftet att bedöma om nämnden för personer med funktionsnedsättning har säkerställt en tillräcklig intern kontroll av verksamheten med personlig assistans.

Enligt LSS ska den enskilde i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över de insatser som ges. Den som beviljas personlig assistans ska ha möjlighet att själv anlita en assistent eller att välja ett godkänt företag som utför tjänsten eller få tjänsten utförd av nämndens ickevalsalternativ som upphandlats enligt LOV. Västerås stad erbjuder inte personlig assistans i egen regi.

Under 2014 hade 219 personer i Västerås stad assistans enligt SFB¹ och 32 personer assistans enligt LSS². Antalet personer med personlig assistans enligt LSS ökade med 23 procent (6 personer) i förhållande till 2013. Verksamheten hade en budgetavvikelse 2014 på -5,4 mnkr (-60 procent).

Försäkringskassan ansvarar för den statlig assistansersättning men betalar även ut den del av assistansersättningen som kommunen ansvarar för, d.v.s. 20 timmar per vecka. I försäkringskassans ansvar ingår uppföljning av insatsen och kontroll av utbetalningen.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning ersätter de upphandlade ickevalsalternativen samt ger ekonomiskt stöd till assistansberättigade enligt den statliga schablonen, det vill säga 284 skr/timme år 2015. Ett flertal kommuner har dock valt att tillämpa en lägre schablon än den statliga. Utav de åtta kommunerna som ingick i jämförelsen var det fem som hade en lägre schablon.

Upphandlad assistans (LOV-upphandlingen av det kommunala basansvaret) ersätts enligt avtal och assistans som den enskilde antingen köper eller tillgodoser genom att själv vara arbetsgivare ersätts i form av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 LSS. I det senare fallet har nämnden ingen avtalsrelation till assistansanordnaren. Förutsättningarna för den interna kontrollen påverkas av i vilken form assistansinsatsen utförs. Stadens möjligheter att styra rapportering och kontroll bedöms som störst när verksamheten har upphandlats.

En svaghet i hanteringen av ersättningen för assistans är att ersättningsprocessen inte har definierats tillsammans med rutiner som tar hänsyn både till upphandlad assistans och ekonomiskt stöd till anordnad av assistans. Dessutom är det en brist att en riskanalys inte har gjorts av ersättningsprocessen. I rutinen för fakturahantering görs kontroller som avser om fakturan är rätt uträknad samt att fakturerad tid inte överstiger beslutad tid. Vår bedömning är att nuvarande rutin och faktiska kontroller inte säkerställer en tillräcklig intern kontroll.

Mot bakgrund av vad som framkommit i granskningen ges följande rekommendationer:

- ▶ Gör en egen beräkning av vad som utgör ett skäligt ersättningsbelopp för beviljade assistanstimmar.
- ▶ Gör en riskanalys av ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS.

¹ Socialförsäkringsbalken.

² Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

- ▶ Definiera och fastställ ersättningsprocessen för personlig assistans. Följande kontroller bör beskrivas och ingå i processen:
 - ▶ Att anordnaren har tillstånd från IVO eller att anmälan om assistenten har gjorts till IVO.
 - ▶ Att fakturerad tid intygas av både anordnaren och den assistansberättigade.
 - ▶ När utbetalning görs till annan än enskild ska det finnas en skriftlig begäran från den enskilde om att utbetalning ska göras till annan. Det bör också finnas ett skriftligt avtal om personlig assistans mellan den enskilde och assistansanordnaren.
 - ▶ Tydligt beskrivna i rutinen inbyggda kontrollmoment. Det gäller dels den matematiska kontrollen av att fakturan är rätt uträknad, dels avstämningen av utförd tid mot beslutad tid.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Med personlig assistans menas ett personligt utformat stöd som ges ett begränsat antal personer som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med grundläggande behov. Kommunen beslutar om personlig assistans enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Överstiger de grundläggande behoven 20 timmar per vecka kan den med funktionsnedsättning ha rätt till statlig assistansersättning. Försäkringskassan utreder och beslutar om assistansersättning enligt Socialförsäkringsbalk (2010:110) 51 kapitlet.

Västerås stads revisorer har i revisionsplanen för 2015 beslutat att genomföra en granskning av nämnden för personer med funktionsnedsättnings interna kontroll av ersättningen för personlig assistans enligt LSS.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om nämnden för personer med funktionsnedsättning har säkerställt en tillräcklig intern kontroll av verksamheten med personlig assistans.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Hur är ersättningsnivån i Västerås stad i jämförelse med andra kommuner?
- ▶ Är ersättningsprocessen för personlig assistans definierad och dokumenterad?
- ▶ Vilket ansvar och vilka roller har definierats i ersättningsprocessen?
- ▶ Har nämnden gjort en riskanalys av ersättningsprocessen för personlig assistans?
- ▶ Är rutinen för registrering och rapportering av utförd tid ändamålsenlig?
- ▶ Vilka kontroller görs av att rapporterad tid och utförd tid överensstämmer?
- ▶ Vilka regler och förutsättningar gäller för att bli utförare (personliga assistent)?

2.3 Ansvarig nämnd

Granskningen har avsett nämnden för personer med funktionsnedsättning.

2.4 Avgränsning

Granskningen har avsett ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS.

2.5 Revisionskriterier

I denna har revisionskriterierna utgjorts av:

- ▶ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- ▶ COSO³.

³ Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

2.6 Kvalitetssäkring

Utöver vår interna kvalitetssäkring kommer intervjuade ges möjlighet att komma med synpunkter på rapportutkastet för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden. Skriftliga bekräftelser på att de intervjuade mottagit rapporten och givits denna möjlighet kommer att inhämtas från de som inte själva hör av sig i samband med faktakontrollen. All korrespondens kring faktakontrollen arkiveras.

2.7 Metod

Granskningen har genomförts via intervjuer samt i form av dokumentgranskning.

Följande har intervjuats:

- ▶ Enhetschef för biståndshandläggningen, nämnden för personer med funktionsnedsättning.
- ▶ Administrativ assistent.
- ▶ Konsulent.
- ▶ Beställarchef

Peter Westersund har varit kontaktrevisor i denna granskning.

3 Lagstiftningen

3.1 Insatser enligt LSS

Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en lag som definierar rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Om det finns ett behov som inte tillgodoses på annat sätt ger lagen rätt till insatser i form av särskilt stöd och särskild service. LSS är en s.k. rättighetslag, vilket innebär att den som ingår i lagens personkrets och uppfyller kriterierna för de preciserade insatserna har rätt att få den insats han eller hon begär.

För att en person ska kunna komma ifråga för bedömningen av rätten till insatser enligt LSS måste personen anses tillhöra personkretsen i 1 § LSS. Personkretsen avgränsas av paragrafens första två punkter, som är diagnosinriktade, och av den tredje som innehåller ett krav på andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd och service.

Det är kommunerna som är ansvariga för insatser enligt LSS, förutom insatsen råd och stöd (insats 1 nedan) som landstingen ansvarar för.

Lagen ger rätt till tio definierade insatser:

1. rådgivning och annat personligt stöd som ställer krav på särskild kunskap om problem och livsbetingelser för människor med stora och varaktiga funktionshinder,
2. biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken,
3. ledsagarservice,
4. biträde av kontaktperson,
5. avlösarservice i hemmet,
6. korttidsvistelse utanför det egna hemmet,

7. korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov,
8. boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet,
9. bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna,
10. daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig.

3.2 Personlig assistans enligt LSS

Rätten till personlig assistans regleras i två olika lagstiftningar:

1. lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och
2. 51 kapitlet assistansersättning, Socialförsäkringsbalk (2010:110).

Frågor om personlig assistans enligt LSS handläggs av kommunerna, medan frågor om assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) handläggs av Försäkringskassan.

Med personlig assistans menas ett personligt utformat stöd som ges ett begränsat antal personer som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med grundläggande behov. Förutsättningen för insatsen personlig assistans är att det är fråga om hjälp eller stöd av mycket privat karaktär, d.v.s. hjälpbehov som uppfattas som mycket privata och känsliga för den personliga integriteten och där den med funktionsnedsättning har ett särskilt intresse av att kunna bestämma vem som ska ge sådan hjälp och hur den ska ges.

Kommunen beslutar om personlig assistans enligt LSS. Överstiger de grundläggande behoven 20 timmar per vecka kan den med funktionsnedsättning ha rätt till statlig assistansersättning. Försäkringskassan utreder och beslutar om assistansersättning enligt 51 kapitlet socialförsäkringsbalken. Assistansersättningen utbetalas av försäkringskassan med underlag av den tidrapportering som assistenterna lämnar. Försäkringskassan betalar även ut den del av assistansersättningen som kommunen ansvarar för, d.v.s. 20 timmar per vecka. Försäkringskassan svarar för uppföljning av insatsen och kontroll av utbetalningen.

För personlig assistans enligt LSS svarar nämnden för personer med funktionsnedsättning för hela ersättningen och har det yttersta ansvaret för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll av ersättningsprocessen.

I 11 a § LSS regleras vilka uppgifter som den som är arbetsgivare eller uppdragsgivare åt en personlig assistent ska lämna till kommunen. Där framgår att uppgifter bl.a. ska lämnas månadsvis i efterhand som visar den arbetstid som assistenten har arbetat hos en insatsberättigad. Kommunen får besluta om återbetalning av ekonomiskt stöd som kommunen beviljat enligt 9 § 2, om den som erhållit stödet eller hans eller hennes ställföreträdare genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att det ekonomiska stödet har lämnats felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om det ekonomiska stödet annars har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som erhållit stödet eller hans eller hennes ställföreträdare skäligen borde ha insett detta. För personlig assistans gäller enligt LSS valfrihet. Av 2 § och 9 § 2 LSS framgår att kommunen ska svara för insatsen biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade

assistanstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Det betyder att den som beviljas personlig assistans har möjlighet att själv anlita en assistent, ett godkänt företag som utför tjänsten eller den kommunala utföraren av personlig assistans. Kommunens ansvar beskrivs i förarbetena som ett basansvar innebärande bl.a. att kommunen alltid ska stå beredd att ombesörja tillhandahållande av personlig assistans och att kommunen är skyldig att anordna sådan assistans även i de fall den enskilde erhållit assistansersättning från Försäkringskassan. Kommunens ansvar innebär vidare att kommunen är skyldig att tillgodose ett tillfälligt behov som överstiger den tid för vilken assistansersättning utgår samt när assistenten inte kan utföra arbetet på grund av sjukdom eller av annan orsak. Enligt 17 § kan kommunen med bibehållet ansvar sluta avtal med någon annan om att tillhandahålla insatser enligt denna lag.

3.2.1 Krav på tillstånd

Enligt 23 § får inte en enskild person utan tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) yrkesmässigt bedriva verksamhet med personlig assistans som avses i 9 § 2. Tillstånd att bedriva verksamhet som avses i första stycket får meddelas endast den som med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt visar sig lämplig att bedriva sådan verksamhet. När det är fråga om en juridisk person omfattar lämplighetsprövningen även VD och personer i ledande ställning med ett bestämmande inflytande över verksamheten samt styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. I kommanditbolag eller andra handelsbolag omfattar lämplighetsprövningen bolagsmännen. Om en kommun bedriver personlig assistans ska denna verksamhet anmälas till IVO innan verksamheten påbörjas. Detsamma gäller för den som beviljats ekonomiskt stöd för personlig assistans och har anställt någon för utförande av insatsen att anmälan ska göras till IVO.

IVO utövar tillsyn över all verksamhet som bedrivs enligt LSS.

3.3 Personlig assistans i Västerås stad

Västerås stad tillhandahåller inte utförande av personlig assistans i egen regi sedan den 1 april 2011. Istället svarade Humana assistans (tidigare Assistansia), efter en upphandling enligt LOU, för det kommunala alternativet under perioden 2011-04-01—2014-03-31.

I februari 2014 gick nämnden för personer med funktionshinder ut med en upphandling enligt Lag Om Valfrihetssystem (LOV).

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har dessutom enligt LOU upphandlat basansvar för personlig assistans enligt LSS. Upphandlingen avsåg det basansvar som innebär att kommunen bland annat ska utföra personlig assistans och tillhandahålla vikarier om andra utförare av personlig assistans för tillfället saknar personal. Upphandlingen vanns av Humana Assistans AB med avtalsstart fr.o.m. den 1 januari 2016.

3.3.1 LOV-upphandling personlig assistans, ickevalsalternativ

Upphandlingen avsåg kommunens basansvar för insatsen personlig assistans enligt LSS, till de personer som inte vill eller kan välja leverantör. Företag eller ideell organisation kan ansöka om att bli godkänd som leverantör av ickevalsalternativet för personlig assistans inom Västerås stad. Den person som av olika skäl inte kan eller vill välja en leverantör på marknaden blir tilldelad en av staden godkänt leverantör enligt turordningslista.

Ett krav för att få utföra uppdraget är att leverantören har tillstånd från IVO. Dessutom måste leverantören vara registrerad hos bolagsverket. När det gäller ekonomisk ställning är kravet att leverantören skickar med F-skattesedel och via utdrag från UC eller

motsvarande register eller alternativt kreditrating visar på tillräcklig kapacitet. För ny-startade företag som ännu inte har F-skattesedel eller kan visa utdrag från UC eller kreditföretag finns krav om att de ska bifoga affärsplan, uppgifter om VD och styrelseledamöter samt bankgaranti eller motsvarande som bekräftar att leverantören kan finansiera de två första månadernas drift (exklusive ersättningen från staden).

Beträffande ersättningen för utförd assistans framgår att nämnden ersätter i enlighet med den statliga assistansersättningen (284 skr/timme under 2015). Ersättningen utbetalas per kalendermånad utifrån att registrerad tid har kontrollerats och godkänts. Enligt avtalet med leverantörerna finns det en grund för hävning av avtalet om leverantören vid ett flertal tillfällen, >3/ kalenderår, uppger felaktiga uppgifter som grund för utbetalning av ersättning.

Av avtalet framgår att beställarens uppföljning omfattar följande:

- ▶ Introduktionssamtal där krav i kontrakt och krav enligt förfrågningsunderlaget går igenom.
- ▶ Kvalitetssäkringssamtal i vilket leverantören bl.a. gör en presentation för beställaren över sin följsamhet av kontrakt och krav i förfrågningsunderlaget. Sker 6-9 månader efter kontraktsstart.
- ▶ Uppföljning av kontrakt. Sker under kontraktstiden eller med anledning av någon anmärkningsvärd händelse. Beställaren begär in uppgifter för granskning, självskattning av leverantörens efterföljsamhet av kraven samt gör ett oanmält besök för observation. Beställaren bedömer hur leverantören lever upp till kraven. Uppföljningen redovisas för nämnden och läggs ut på hemsidan.
- ▶ Avslutssamtal vid kontraktsslut.

För närvarande finns det fyra godkända icke-vals-alternativ i Västerås stad: Alfema care AB, Assistansbolaget i Sverige AB, LSS assistans Aros AB och Nordisk hem & LSS assistans AB.

3.4 Bedömning

Enligt LSS ska den enskilde i största möjliga utsträckning ges inflytande och medbestämmande över de insatser som ges. När det gäller personlig assistans enligt LSS så gäller valfrihet. Det betyder att den som beviljas personlig assistans har möjlighet att själv anlita en assistent eller att välja ett godkänt företag som utför tjänsten samt få tjänsten utförd av nämndens ickevalsalternativ som upphandlats enligt LOV.

Nämndens ansvar för personlig assistans enligt LSS avser biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för sådan assistans, till den del som inte täcks av beviljat stöd enligt SB. Nämnden för personer med funktionsnedsättning har valt att genom LOV sluta avtal med assistansanordnare för den insats som kommunen ansvarar för.

För att bedriva personlig assistans i enskild verksamhet krävs tillstånd från IVO. Den som själv anställer sin assistent ska göra en anmälan till IVO. I och med att det kommunala basansvaret har upphandlats enligt LOU så har nämnden avtal med de leverantörer som utför personlig assistans som ickevalsalternativ. Om brukaren själv väljer samma leverantör gäller dock inte nämndens avtal. För enskilda assistansanordnare och för de som själva anställer sina regleras förutsättningarna i första hand av bestämmelserna i LSS. I LSS finns en skyldighet för arbetsgivare eller uppdragsgivare åt en personlig assistent att bl.a. lämna uppgift, månadsvis i efterskott, om arbetstid som assistenten har arbetat hos assistansberättigad. För att kontrollen ska bli effektiv, måste redovisningen utformas så att det framgår vilka assistenter som arbetar åt en särskild brukare.

Lagen ger dock ingen närmare information om vilka uppgifter som ska lämnas eller om andra omständigheter i uppgiftslämnandet.

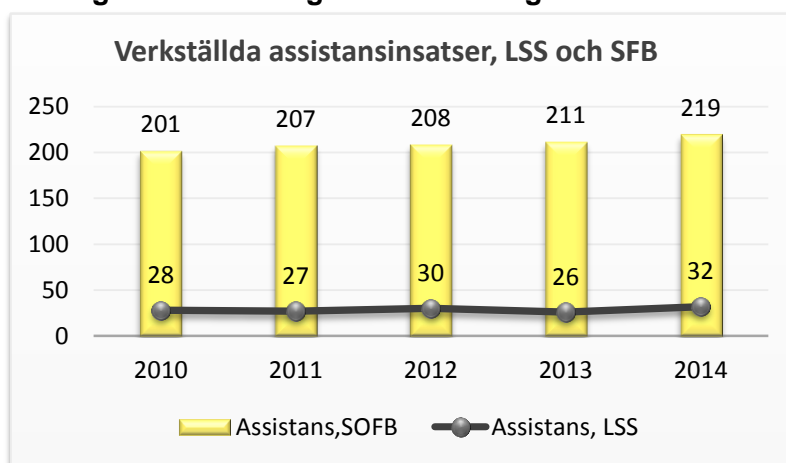
När det gäller ersättning och rapportering ställer beställaren motsvarande krav som LSS generellt ställer på arbetsgivare eller uppdragsgivare avseende utförd tid. Av avtalen framgår att utbetalning görs utifrån utförd och kontrollerad godkänd tid. Vilken kontroll som avses framgår dock inte. Beställaren har inte använt sig av möjligheten att istället för att använda den statliga assistansersättningens schablonbelopp tillämpa skälig ersättning baserat på faktiska kostnader för utförandet av assistansen.

4 Personlig assistans enligt LSS

4.1 Omfattning

Av nämndens verksamhetsberättelse för 2014 framgår antalet verkställda assistansinsatser enligt LSS den 1 oktober under perioden 2010 till 2014. Som jämförelse visas också antalet verkställda insatser enligt SFB.

Figur 1 - Personlig assistans enligt LSS och SFB

Det framgår av diagrammet att antalet med personlig assistans enligt LSS under 2014 ökade med sex personer. I maj månad 2015 var det 34 personer med assistansinsatser enligt LSS.

Antalet med motsvarande insats enligt SFB ökade med 7 personer under 2015.

- ▶ Av de 34 personer som i april 2015 hade insatsen var det en som själv var arbetsgivare för assistenten. Övriga 33 fick insatsen utförd av 16 assistansanordnare. En av assistansanordnarna, Humana Assistans, utförde assistans åt 12 brukare. Nordiska hem som är utförare inom LOV hade fyra brukare. Fyra assistansanordnare hade två brukare var och resterande 10, var sin brukare.
- ▶ I april 2015 ersatte nämnden anordnarna med 1,23 mnkr vilket motsvarar ca 4 333 timmar.
- ▶ Den som hade mest hjälp fick 288 timmar utförda under april och den som hade minst fick 6 timmar. I genomsnitt motsvarar assistansen 124 timmar per brukare.

I ovanstående uppgifter ingår inte tillfälliga utökningar av assistansinsatser.

4.2 Kostnader

Antalet personer med personlig assistans enligt LSS ökade enligt vad som framgår ovan med 23 procent (6 personer) 2014. Det ekonomiska utfallet i förhållande till budget 2014 blev en avvikelse med 5,4 mnkr eller -60 procent.

Figur 2 - Ekonomi - Personlig assistans

(tkr)	Budget 2014	Bokslut 2014	Avvikelse	Budget 2015	Prognos 2015	Avvikelse
Personlig assistans, LSS	9 000	14 407	-5 407	15 400	16 300	-900
Personlig assistans, SFB	61 000	62 848	-1 848	63 600	66 130	-2 530
Sjuklöner	4 500	3 313	1 187	2 500	4 200	-1 700
Totalt	74 500	80 568	-6 068	81 500	86 630	-5 130

Även inom assistans enligt SFB skedde under 2014 en ökning av antalet verkställda insatser samtidigt som avvikelsen i förhållande till budet blev -3 procent. Totalt sett visar verksamheten personlig assistans negativ avvikelse på ca 6,1 mnkr.

4.3 Ersättning för assistans enligt LSS

LSS reglerar inte närmare den ersättning som ska utgå för utförd personlig assistans. Enligt 9 § 2 LSS har den enskilde rätt till biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligena kostnader för sådan assistans. I den meningen skiljer sig LSS från socialförsäkringsbalken där det i 51 kap. 11 § framgår att assistansersättning utges med det belopp per timme som regeringen fastställer för varje år. Av förarbetena (prop.1992/93: 159) framgår att det belopp som regeringen varje år fastställer bör vara vägledande även i fråga om det ekonomiska stödet från kommunen enligt 9 § 2 LSS. Ursprungligen skulle assistansersättningen motsvara de faktiska kostnaderna för insatsen, dock högst till ett visst av regeringen fastställt belopp. År 1997 gjordes en ändring i dåvarande LASS⁴ (nuvarande Socialförsäkringsbalken) som innebar att timersättningen schabloniserades och därefter utgår med det av regeringen fastställda timbeloppet. Tilläggas bör att det finns möjlighet att erhålla en förhöjd timersättning (+12 procent). Schablonbeloppet för 2015 är fastställt till 284 skr.

Kammarrätten i Göteborg gjorde bedömningen i en dom den 18 maj 2015 (Mål nr 7131-13) att det finns två huvudsakliga sätt att anordna assistans enligt LSS. Antingen kan kommunen anordna assistansen eller så kan den enskilde själv anordna assistansen. I förarbetena till lagen beskrivs fyra fall. De två första fallen innebär att kommunen anordnar assistansen, antingen genom att låta en kommunanställd assistent utföra det faktiska arbetet eller genom att avtala med en annan utförare att den ska tillhandahålla assistans. I båda dessa fall är kommunen anordnare av assistansen. I det tredje fallet är den enskilde själv arbetsgivare för assistenterna och i det fjärde fallet väljer den enskilde en assistansanordnare som han eller hon köper assistans av. De två sistnämnda fallen innebär alltså att den enskilde anordnar assistansen själv. Möjligheten att inom ramen för 9 § 2 LSS pröva rätten till skäligena kostnader för assistans gäller enligt kammarrättens mening endast i de fall när den enskilde själv anordnar assistansen, som arbetsgivare eller som köpare av assistans.

⁴ Lag om assistansersättning.

Regeringsrätten har i RP 2005 ref 85 berört kommunens skyldigheter enligt LSS. Regeringsrätten konstaterar att kommunens skyldighet om den själv inte tillhandahåller den personliga assistansen är att ge ekonomiskt stöd till skäliga kostnader och kan inte utgå från annat än de verkliga kostnaderna för insatsen. Med skäliga kostnader menas samma slags kostnader som i den statliga assistansersättningen. Det timbelopp som fastställs av regeringen kan enligt regeringsrätten tjäna till ledning vid bedömning av kostnadernas skälighet.

En person som beviljats personlig assistans enligt LSS har också rätt att välja vem som ska anordna den personliga assistansen. Om brukaren väljer en annan anordnare än kommunen ska kommunen lämna ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för den utförda assistansen. Kommuner kan själva bestämma ersättningens storlek i LSS-ärenden och behöver alltså inte följa timschablonen för assistansersättningen. Tidigare ersatte de flesta kommunerna personlig assistans enligt LSS med samma nivå som timschablonen. Utvecklingen tycks dock ha gått mot att allt fler kommuner tillämpar andra timbelopp.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning har valt att genom en upphandling enligt LOV avtala med annan utförare att utföra det kommunala basansvaret. Enligt avtal ersätter nämnden dessa anordnare med den statliga schablonersättningen, d.v.s. 284 skr per utförd assistanstimme. Motsvarande ersättning ger nämnden när den enskilde själv har ordnat assistansen antingen som arbetsgivare eller genom att köpa tjänsten av en assistansanordnare.

I betänkandet Förändrad assistansersättning, SoU 2014:9, refereras en undersökning omfattande 43 kommuners ersättning för personlig assistans enligt LSS. Urvalet av kommuner var att dessa tillämpade en sänkning eller differentiering av timbeloppet. Av dessa var det 34 kommuner som tillämpade en lägre schablon än den statliga, där den lägsta ersättningen uppgick till 208 kronor per assistanstimme för år 2013. I samma utredning konstaterades att timschablonen har blivit högre än vad som motiverats av kostnads- och löneutvecklingen, främst genom en bristfällig beräkningsmetod. Enligt utredningen borde 2013 års nivå på schablonen ha varit drygt 20 kronor lägre än den faktiska nivån. För 2014 bedömdes dock skillnaden något lägre eftersom den beslutade nivån för 2014 ökade måttligt jämfört med 2013.

Nedan presenteras en jämförelse med några kommuners timbelopp för personlig assistans.

Figur 3 - Jämförelse av ersättning för personlig assistans enligt LSS

Kommun	Ersättning
Borås	250 kr (2014)
Gävle	Statliga schablonen
Linköping	274 kr och 260 kr om anhörig är assistent
Norrköping	Statliga schablonen
Solna	Statliga schablonen
Södertälje	276 kr
Uppsala	253 kr och 280 kr om natt ingår i assistansen
Västerås	Statliga schablonen
Örebro	256 kr och 242 kr om anhörig är assistent

För att visa på hur kostnaderna påverkas i Västerås för personlig assistans enligt LSS om timersättningen sänks ges nedanstående exempel. Beräkningen utgår från budget 2015 (15,4 mnkr) för personlig assistans enligt LSS.

Figur 4 - Hur sänkt timersättning påverkar kostnaden för personlig assistans enligt LSS

Reducering av timers, kr	Effekt på kostnaden, kr
-20	-1 084 507
-15	-813 380
-10	-542 254
-5	-271 127

Tabellen ska tolkas så att om ersättning i genomsnitt var 20 skr lägre så skulle kostnaden påverkas med -1,1 mnkr, osv. Beräkningen utgår från att ca 54 225 timmar ersätts. Den ersättningsnivå som utgår till enskild är ett myndighetsbeslut som kan överklagas. Den enskild har enligt LSS rätt att begära en högre ersättning som dock måste styrkas med underlag som redovisar de faktiska kostnaderna för assistansen.

4.4 Bedömning

Personlig assistans enligt LSS är i Västerås stad relativt sett en begränsad insats omfattningsmässigt som dock ökat markant under 2013, vilket också gäller kostnaderna. För utförandet av assistansen svarar 16 assistansanordnare samt en av brukare anställd assistent. Nämnden har genom en LOV-upphandling avtal med fyra godkända ickevals utförare av assistans. Det innebär att nämnden har avtal för den assistans som de utför i egenskap av ickevalsalternativ. Vilket bör innebära att om ett ickevalsalternativ väljs av en assistansberättigad så gäller inte kommunens avtal enligt LOV. Den assistentberättigade blir då genom köp av assistans uppdragsgivare som i sin tur bör baseras på ett avtal mellan assistansanordnaren och den assistansberättigade. Den skyldighet som kommunen har när den assistansberättigade köper assistansen från en anordnare är ge ekonomiskt stöd till skäliga kostnader för assistansen. Normalt görs den utbetalningen till assistansanordnaren. Som vägledning för vad som är en skälig ersättning finns det av regeringen fastställda schablonbeloppet.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning ersätter de upphandlade ickevals alternativen samt ger ekonomiskt stöd till assistansberättigade enligt den statliga schablonen, d.v.s. 284 skr/timme år 2015. Ett flertal kommuner har dock valt att tillämpa en lägre schablon än den statliga. Utav de åtta kommunerna som ingick i jämförelsen var det fem som hade en lägre schablon. Assistansutredningen konstaterade 2013 att den dåvarande nivån på ersättningen borde ha legat 20 skr lägre per assistanstimme.

Vår bedömning är att nämnden bör överväga att göra en egen beräkning av vad som utgör ett skäligt belopp för beviljade assistanstimmar. Samtidigt måste dock alltid möjligheten finnas för den enskilde att begära ett högre belopp än den schablon som tillämpas. En sådan ansökan behöver då stödjas av underlag som styrker den faktiska kostnaden för utförandet av assistansen.

5 Ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS

5.1 Ansvar och roller

Biståndshandläggarna inom biståndsenheten funktionsnedsättning har, när det gäller personlig assistans enligt LSS, ansvar för utredning, bedömning av behov och beslut om insats och omfattning i tid samt för uppföljning av insatsen. Granskningen har inte omfattat utredning och biståndsbedömning av personlig assistans enligt LSS.

Enheten för beställning, upphandling och avtalsuppföljning inom sociala nämndernas förvaltning har ansvar för upphandling av sociala tjänster och för avtalsuppföljning.

Inom biståndsenheten funktionsnedsättning har en administrativ assistent ansvar för assistansfakturer avseende personlig assistans enligt LSS.

5.2 Rutin för utbetalning av ersättning

Nämnden har varken i upphandlingen enligt LOV av det kommunala basansvaret eller i övrigt närmare definierat hur rapporteringen ska gå till och vilka krav som beställaren ställer på den. Av förfrågningsunderlaget framgår att ersättning utbetalas per kalendermånad utifrån godkänd registrerad tid. För assistans som köps av den enskilde eller där den enskilde är arbetsgivare finns ingen skriftlig rutin för den rapportering som ska utgöra underlag för fakturering. Det krav på rapportering som finns är det som framgår av 11 a § LSS, d.v.s. att månadsvisa uppgifter ska lämnas om arbetstid hos den assistansberättigade.

Nämnden har inte tagit fram en egen blankett för redovisning av utförd och erhållen personlig assistans. I första hand rekommenderas att försäkringskassans blankett för tidredovisning används. De har inte framkommit att det finns krav på att även försäkringskassans blankett "räkning"⁵ också ska användas.

En rutin daterad 2015-05-18 finns för hantering av fakturer avseende personlig assistans. Fakturer med underlag scannas in och distribueras i VIP. Följande kontroller/avstämningar ingår i rutinen:

- ▶ Inkomna fakturer med underlag skrivs ut. Det ska finnas underlag som bekräftar summan av timmar. Därefter räknas summan av antalet redovisade timmar gånger timpriset fram. En avstämning görs därefter i förhållande till den fakturerade summan.
- ▶ Kostnaden registreras sedan per brukare i en särskilt framtagen exelfil "Personlig assistans". I Excelfilen redovisas varje brukare med assistansanordnare och kostnaden per månad under ett kalenderår. Kalkylen innehåller förutom faktiskt utfall per brukare även den prognosticerade kostnaden per brukare för återstoden av året. I kalkylen finns utrymme för noteringar och för att redovisa antalet beslutade timmar. Vid granskningstillfället fanns inte uppgifter i kalkylen över samtliga brukares beslutade tid.
- ▶ En avstämning görs enligt rutinen av fakturerad tid och beviljad tid. Differenser ska meddelas respektive biståndshandläggare,
- ▶ Fakturan skrivs ut, kontering görs i VIP och fakturan sätts in i avsedd pärm.

⁵ I den blanketten ska bl.a. den assistansberättigade eller förträdare försäkra på heder och samvete att uppgifterna i blanketten är riktiga.

Ersättningen utbetalas i ett fall till den som själv är arbetsgivare för assistenten och i övrigt till respektive assistansanordnare.

I ovanstående rutin ingår inte att kontroller genomförs av om fakturerad tid överensstämmer med faktiskt utförd tid. Med dagens lagstiftning är kontrollmöjligheterna sannolikt begränsade när ersättningen används för köp av assistans. Det krav som finns enligt LSS är att arbetsgivaren eller uppdragsgivaren ska redovisa den arbetstid som assistenten arbetat hos den assistansberättigade. Ansvarig nämnd har ingen avtalsrelation med anordnaren. Däremot finns det andra möjligheter att styra både rapportering, uppföljning och kontroll när assistansen tillhandahålls av en assistansanordnare som har upphandlats, t.ex. genom LOV.

5.3 Riskanalys

Det har inte framgått av intervjuerna att någon riskanalys har gjorts av ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS.

5.4 Bedömning

Personlig assistans enligt LSS är en tjänst där utförandet kan ske i olika former. I egen regi inom staden eller genom avtal med externa utförare. Den enskilde kan också välja att antingen köpa assistans från assistansanordnare eller att själv anställa sin assistent. Upphandlad assistans ersätts enligt avtal och assistans som den enskilde antingen köper eller tillgodoser genom att själv vara arbetsgivare ersätts i form av ekonomiskt stöd enligt 9 § 2 LSS. I det senare fallet har staden ingen avtalsrelation till assistansanordnaren. Förutsättningarna för den interna kontrollen påverkas av i vilken form assistansinsatsen utförs. Stadens möjligheter att styra rapportering och kontroll bedöms som störst när verksamheten har upphandlats. Därmed inte sagt att det saknas möjlighet påverka förutsättningarna för rapportering och kontroll när nämnden ger ekonomiskt stöd till personlig assistans.

En svaghet i hanteringen av ersättningen för assistans är att ersättningsprocessen inte har definierats tillsammans med rutiner som tar hänsyn både till upphandlad assistans och ekonomiskt stöd till anordnad av assistans. Dessutom är det en brist att en riskanalys inte har gjorts av ersättningsprocessen. I rutinen för fakturahantering görs kontroller som avser om fakturan är rätt uträknad samt att fakturerad tid inte överstiger beslutad tid. Ekonomiassistenten gör dessutom en muntlig avstämning med biståndshandläggare om det finns ett avtal och om assistansanordnaren har tillstånd eller om anställd assistent är anmäld till IVO. Någon verifiering av att dessa kontroller har gjorts eller av att tillstånd och avtal faktiskt finns har inte framgått. Vår bedömning är att nuvarande rutin och faktiska kontroller inte är tillräckliga för att säkerställa en god intern kontroll.

Generella risker som är väsentliga att ta hänsyn till i en riskanalys av ersättningsprocessen för personlig assistans enligt LSS är t.ex. att:

- ▶ Mer tid faktureras än vad beslutet omfattar.
- ▶ Alla timmar som faktureras inte har utförts.
- ▶ Assistansersättningen används inte uteslutande för köp av assistans eller för kostnader för köp av personliga assistenter.
- ▶ Felaktigheter i uträkningen av fakturabeloppet.
- ▶ Assistansanordnaren saknar tillstånd från IVO.
- ▶ Anmälan har inte gjorts till IVO för av assistansberättigad anställd assistent.

Utifrån den gjord riskanalys bör sedan en tydlig rutin för rapportering tillsammans med en rutin för fakturahantering definieras som reducerar risker och som innehåller väl definierade kontrollmoment.

En förutsättning för att en tillräcklig intern kontroll ska kunna uppnås är att det finns en rutin som definierar de krav som ställs på underlag och rapportering för utbetalning av ekonomiskt stöd för personlig assistans. Den aktuella rutinen för fakturahantering är inte tillräcklig för att säkerställa en god intern kontroll. Följande bör ingå i en sådan vägledning och rutin:

- ▶ Krav på att utföraren har tillstånd innan ekonomiskt stöd enligt LSS betalas ut. Kontroll görs av att ett sådant tillstånd finns hos anordnaren. På motsvarande sätt kontrolleras att personer med ekonomiskt stöd som har anställt någon för att utföra den beviljade assistansen, har gjort en anmälan till IVO. Kontrollen kan göras av biståndshandläggare som en del i ersättningsprocessen eller att det framgår av den excelfil som används som stöd för processen att kontroll har gjorts av att tillstånd finns eller att anmälan har gjorts.
- ▶ Hur utförd assistanstid hos brukare månadsvis ska redovisas och intygas. Om försäkringskassans blanketter, d.v.s. både räkning och tidredovisning kan användas ska det framgå. Nämnden bör dock ta fram egna blanketter för dels tidredovisning, dels bekräftelse av erhållen personlig assistans. Det är väsentligt att assistenten intygar att lämnade uppgifter om utförd tid är riktiga samt att den assistansberättigade eller i förkommande fall dennes företrädare intygar den erhållna assistanstiden.
- ▶ Den ekonomiska ersättningen kan utbetalas på den enskildes uppdrag direkt till assistansanordnaren alternativt till den enskilde eller till dennes företrädare. När utbetalning görs till annan än enskild ska det finnas en skriftlig begäran från den enskilde om att utbetalning kan göras till annan. Det bör också finnas ett skriftligt avtal om personlig assistans mellan den enskilde och assistansanordnaren. Även kontrollen av att avtal finns tillsammans med en skriftlig begäran om utbetalning till annan kan göras av biståndshandläggare som en del av ersättningsprocessen eller att det framgår, t.ex. i excelfilen att både avtal och begäran finns.
- ▶ Tydligt beskrivna i rutinen inbyggda kontrollmoment. Det gäller dels den matematiska kontrollen av att fakturan är rätt uträknad, dels avstämningen av utförd tid mot beslutad tid.

Vår rekommendation är att en process för ersättning av personlig assistans enligt ovanstående tas fram och fastställs.

6 Svar på revisionsfrågorna

Nedan redovisas kortfattade svar på de revisionsfrågor som har ingått i granskningen.

Fråga	Svar
1. Hur är ersättningsnivån i Västerås stad i jämförelse med andra kommuner?	Nämnden för personer med funktionsnedsättning tillämpar den statliga schablonen för personlig assistans enligt LSS. Den jämförelse som är gjord med åtta kommuner visar på att tre av dessa tillämpar den statliga schablonen. Fem kommuner har en lägre ersättning

Fråga	Svar
2. Är ersättningsprocessen för personlig assistans definierad och dokumenterad?	Delvis. Det finns en rutin för hantering av fakturor avseende personlig assistans.
3. Vilket ansvar och vilka roller har definierats i ersättningsprocessen?	Processen i sin helhet har inte definierats. I första hand har ansvaret för fakturahanteringen definierats.
4. Har nämnden gjort en riskanalys av ersättningsprocessen för personlig assistans?	Nej.
5. Är rutinen för registrering och rapportering av utförd tid ändamålsenlig?	Nämnden kan inte utöva direkt styrning av hur anordnare registrerar tid när assistansen köps av den assistansberättigade. Rutinen för rapportering av tid hos assistansberättigad är inte helt tillfredsställande eftersom den inte säkerställer att den assistansberättigade intygar erhållen tid.
6. Vilka kontroller görs av att rapporterad tid och utförd tid överensstämmer?	Det finns inte inga kontroller av om utförd tid överensstämmer med rapporterad tid. Det finns en osäkerhet kring vilka faktiska möjligheter som nämnden har att genomföras sådana kontroller när ersättningen ges som ett ekonomiskt stöd då den assistansberättigade själv köper tjänsten.
7. Vilka regler och förutsättningar gäller för att bli utförare (personliga assistent)?	Reglerna framgår av LSS och redovisas i rapportens avsnitt 3.2.1 "Krav på tillstånd". För den assistans som upphandlats enligt LOV framgår kraven i avsnitt 3.3.3 "LOV – Upphandling personlig assistans, ickevalsalternativ.

Västerås den 14 augusti 2015

Gunnar Uhlin

Källförteckning

- ▶ Verksamhetsberättelse 2014, Nämnden för funktionshindrade.
- ▶ LOV-upphandling personlig assistans, ickevalsalternativ.
- ▶ Rutin för hantering av fakturor avseende personlig assistans.
- ▶ Stickprovskontroll av fakturor insatta i pärm.
- ▶ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.
- ▶ Förändrad assistansersättning - en översyn av ersättningsystemet, SOU 2014:19.